
Materiały do bibliografii historii regionu za rok 2004

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 12, 385-414

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiały do bibliografii historii regionu za rok 2004

I. Historia regionu w ujęciu ogólnym

1. NOWA Marchia – prowincja zapomniana – wspólne korzenie: materiały z sesji naukowych organizowanych przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Gorzowie Wlkp. od kwietnia 2003 r. do marca 2004 r. / red. Edward Jaworski. – Gorzów Wlkp.: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, 2004. – 196 s., [2] s. map kolor.; 23 cm. – (Zeszyty Naukowe / Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna; nr 1)
Zawiera: Edward Rymar: Nowa Marchia – kraina zapomniana? Stan badań nad średniowieczem. – Kazimierz Korpowski: Zasadlenie Ziemi Gorzowskiej po 1945 roku. – Aleksander Ali Miśkiewicz: Tatarzy Ziem Zachodnich. – Mirosław Pecuch: Przesiedleńcy w ramach akcji „Wisła” na Ziemi Lubuskiej. – Jerzy Zysnarski: Żydzi w Gorzowie. – Maciej Dudziak: Od oswajania krajobrazu kulturowego do kreowania nowej tożsamości kulturowej. – Zbigniew Czarnuch: Polsko-niemiecka przeszłość postrzegana przez pryzmat historii rodzin i małych ojczyzn jako płaszczyzna przewycięzania uprzedzeń zrodzonych przez dzieje stosunków między państwowych. – Piotr Krzyżanowski, Grażyna Pytlak: Wpływ akcji osiedleńczej na kulturę Romów. – Jerzy Sygnecki: Sytuacja społeczno-polityczna w Gorzowie Wlkp. w latach 1918–1945
2. POLSKA – Niemcy: pogranicze kulturowe i etniczne = Poland – Germany: Cultural and ethnic border / pod red. nauk. Michała Buchowskiego i Andrzeja Brenca; Polskie Towarzystwo Ludoznawcze. – Wrocław: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze: Uniwersytet Wrocławski; Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2004. – 333 s.; 24 cm. – (Archiwum Etnograficzne = Ethnographic Archives; t. 42)
Zawiera: Michał Buchowski: Granica a uprawianie antropologii — uwagi wstępne. **Pogranicze i granica: problemy i inspiracje:** René – Marc Pille: *An unser granitze* – słowiańskie korzenie słowa *Grenze*. – Helga Schulz: Trudne sąsiedztwo nad Odrą i Nysą. – Zbigniew Jasiewicz: Badania na ziemiach zachodnich i północnych i ich znaczenie dla etnologii polskiej. – Michał Buchowski, Izabela Kołbon: Od granic *Mitteleurop*y do granic Europy Środkowej. **Na granicy i pograniczu: etnografia:** Alexandra Schwell: *Der Andere in der grenzpolizeilichen Praxis*. – Aleksandra Galasińska: *Discourses of ethnicity in a Polish border town*. – Dariusz Galasiński: *Mafia or returning Germans? Perceptions of security in two Polish towns on the border with Germany*. – Andrew D. Asher: *In the Laboratory of Europe: Governing the „Europe of Regions” on the Polish/German Frontier*. – Jacek Bednarski, Wojciech Dohnal: *Lubuszenie na/w drodze do Unii Europejskiej*. – Maciej J. Dudziak: *Między polityką narodowościową a rzeczywistością wielokulturową. Szkice z pogranicza polsko-niemieckiego*. – Mirosław Pecuch: *Pożrządło jako przykład wsi wielokulturowej na pograniczu polsko-niemieckim*. – Wojciech Sadowski: *Religie na pograniczu polsko-niemieckim*. **Za granicą: Polacy w Niemczech:** Norbert Cyrus: *Stereotypy w działaniu. Praktyczne znaczenie narodowych schematów u polskiego transmigranta*. – Jacek Schmidt: *Być Europejką: Kreowanie tożsamości w warunkach emigracji*. – Piotr Świątkowski: *Polacy w regionie Nadrenia-Men. Strategie przewycięzania ich problemów społecznych i etniczno-kulturowych w procesie modernizacji*. **Przy granicy: Łużycanie i kwestia łużycka:** Janusz Borzyszkowski, Cezary Olbracht Prądyński: *Serbołużycanie i Kaszubi a ich pogranicza. Wspólnota dziejów i trwania w XIX i XX wieku*. – Joanna Szczepankiewicz-Battek: *Koegzystencja katolików i ewangelików na Łużycach Górnych*. – Leszek Kuberski: *Łużycanie a związek*

mniejszości narodowych w Niemczech w latach republiki weimarskiej. – Piotr Pałys: Polskie czynniki oficjalne wobec Łużyc w latach 1945–1950. **Przenikanie granic: historia kultury i współpracy:** Dorota Simonides: Współpraca polsko–niemiecka na przełomie wieków XIX i XX na przykładzie Schlesische Gesellschaft für Volkskunde. – Juliusz Sikorski: Problem tymczasowości administracji kościelnej na ziemiach zachodnich i północnych Polski w polityce PRL w latach 1945–1972 na przykładzie Ziemi Lubuskiej. – Dariusz Dolański, Małgorzata Konopnicka-Szatarska: Rola religii dla przenikania się kultur na Środkowym Nadodrzu w okresie od XVI do XVII wieku. – Grażyna W. Dąbrowska: Polsko-niemieckie dyfuzje w świetle obserwacji i rozważań etnochoreologicznych. – Ewa Fryś-Pietraszkowa: Z Nadrenii do Małopolski. Przyczynę do wędrówek rzemieślniczych technik zdobniczych

3. RYMAR Dariusz Aleksander: *Spojrzenie w przyszłość // W: Ostbrandenburg – województwo lubuskie: drogi ku sobie – retrospekcja i spojrzenie w przyszłość.* – Gorzów Wlkp.: Lubuski Urząd Wojewódzki, 2004. – S. 23-39

4. STUDIA Zachodnie / red. nauk. Wojciech Strzyżewski. – Nr 7 (2004). – Zielona Góra: Uniwersytet Zielonogórski, 2004. – 409 s.: il; 24 cm

Zawiera: Bogdan Bobowski: „Melioratio terrae” zasadniczym czynnikiem rozwoju i wzrostu gospodarczego na Śląsku w XIII wieku. – Krzysztof Benyskiewicz: Udział margrabiów brandenburskich w zabójstwie Przemysła II w świetle relacji „Rocznika kapituły poznańskiej”. – Bogdan Bobowski: Ponadregionalny wymiar ruchu pątniczego na Śląsku w XIII wieku. – Martin Sprungala: Die Besiedlung des Primenter Landes nach deutschem Recht. – Barbara Tochmańska: Spokojne dożywocie „szalonego” księcia. – Urszula Świdarska-Włodarczyk: Czas i jego wartość w świadomości szlachty polskiej na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych. – Jarosław Kuczer: Znaczenie rodu von Kottwitz w enklawie chobieńskiej w latach 1477-1638. – Leszek Belzyt: Kupcy i rzemieślnicy z Norymbergi w większych miastach polskich w okresie od XIV do XVII wieku. – Hanna Kurowska: Przemiany ludnościowe w Gubinie w XVII wieku. – Katarzyna Adamek: Dzieje rezydencji w Zatoniu koło Zielonej Góry – od XVII – wiecznego dworu do realizacji Karola Fryderyka Schinkla. – Adam Górski: Dzieje dzwonów zielonogórskich. – Ryszard Rauba: Róża Luksemburg wobec Wielkopolski w latach 1896-1905. – Zbigniew Bujkiewicz: Żagań w dwudziestolecu międzywojennym. – Marian Eckert: Polsko-niemiecka wojna drzewna w latach 1925–1934. – Monika Bil: Powstanie i rozbudowa obozów pracy przymusowej w Krzyszkowicach. – Jaroslav Vaculik: Czesi na polskim Śląsku po 1945 roku. – Juliusz Sikorski: W obronie księdza Andrzeja Mistata. Zajścia cybińskie 12-13 lipca 1949 roku. – Grzegorz Strauchold: Regionalistyka ziem zachodnich i północnych w poglądach władzy państwowej i organizacji myśli zachodniej – Polskiego Związku Zachodniego (1944–1950) i Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich (1957–1971). – Daniel Koteluk: Przebieg weryfikacji kół miejskich Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w województwie zielonogórskim w 1953 roku. – Marek Ordyłowski: Lamenty chłopskie czyli skargi chłopów na kolektywizację na Dolnym Śląsku w latach 1950-1956. – Edyta Staroń: Październik 1956 roku w województwie zielonogórskim. – Robert Skobelki: Wybory do Sejmu PRL z 20 stycznia 1957 roku w województwie zielonogórskim. – Dariusz A. Rymar: Powstanie NSZZ „Solidarność” w Gorzowie. – Waldemar Sługocki: Polsko-niemieckie pogranicze wobec finansowego wsparcia programami Unii Europejskiej. **Polemiki i recenzje:** Tadeusz Malinowski, Cierń Światowita. – Bronisław Pasierb, Wokół tzw. kompleksu wypędzenia. Uwagi na marginesie pracy Lesława Koćwina. – Gabriela Wąs, Klasztory franciszkańskie w miastach śląskich i górnołużyckich XIII–XVI wieku, Wrocław 2000, ss. 190 (Małgorzata Konopnicka-Szatarska). – Problematyka ekologiczna, edukacyjna i informacyjna w dorzeczu Odry. Wybrane zagadnienia, „Zeszyty Odrzańskie. Seria Nowa” nr 18-19, red. Wiesław Drobek, Opole 2000, ss. 244 (Robert Skobelki). – Wolfgang Jan Brylla, Ewangelicki Kościół Jezu-

sowy w Zielonej Górze, Zielona Góra 2001, ss. 22, il. 12, (Stanisław Kowalski). – Katarzyna Wrzesińska, Obraz mniejszości narodowych w poznańskiej prasie konserwatywnej w latach 1918–1939, Poznań 2002 (Bohdan Halczak). – Tomasz Andrzejewski, Krzysztof Motyl, Siedziby rycerskie w księstwie głogowskim. Zamki i dwory Rechenbergów i Schönaichów, Nowa Sól 2002, ss. 64+XVI, (Dariusz Dolański). – Małgorzata Konopnicka-Szatarska, Kontrreformacja w księstwie głogowskim (XVI-XVIII wiek), Zielona Góra 2002, ss.187 (Dariusz Dolański). – Micheline Dupuy, La duchesse de Dino. Égérie de Talleyrand, princesse de Courlande, Paris 2002, ss. 390 (Zbigniew Bujkiewicz)

Mapy, przewodniki, słowniki

5. FLEISCHHAUER Reine, HORST Rudolph: Kulturen im Lande Lebus / red. Dieter Reincke. – Müncheberg: Jatpress, 2004. – 55 s.: il. kolor.; 21 x 30 cm
6. KRAJNIAK Jan J.: Ziemia Międzyrzecka: kraina lasów i jezior. – Międzyrzecz: Studio RP „Migdał”, 2004. – 113 s.: il. kolor., mapy kolor.; 20 x 23 cm

Władza, administracja, stosunki polityczne

7. BARAŃSKI Dariusz: gorzowianie i landsberczanie w swoim mieście // *Lamus*. 2004, nr 13, s. 90-91
8. KOZŁOWSKI Jerzy: Wielkopolska pod pruskim zaborem w latach 1815-1918. – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 2004. – 331 s.: il., mapy; 25 cm
9. LINKOWSKI Zdzisław: My i nasi sąsiedzi: o przeobrażeniach świadomości narodowej // *Lamus*. – 2004, nr 13, s. 88-89
10. PISKORSKI Jan M.: Polacy i Niemcy: czy przeszłość musi być przeszkodą?: (wokół dyskusji o wysiedleniach i tzw. Centrum przeciw Wypędzeniom). – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 2004. – 198 s.; 17 cm
11. POLACY – Niemcy: sąsiedztwo z dystansu / red. Anna Wolff-Powęska, Dieter Bingen. – Poznań: Instytut Zachodni, 2004. – 579 s.: tab.; 21 cm. – (Prace Instytutu Zachodniego; nr 73)
12. RADA Uwe: Zwischenland: europäische Geschichten aus dem deutsch-polnischen Grenzgebiet. – Berlin: be.bra Verlag, 2004. – 256 s.; 21 cm
13. RYMAR Dariusz Aleksander: „Okrągły stół” i wybory do parlamentu w czerwcu 1989 roku w województwie gorzowskim // W: *Nadzieje, złudzenia, rzeczywistość: studia z historii Polski XX wieku: księga dedykowana profesorowi Tadeuszowi Wywriewie* / red. Wiesław Hładkiewicz, Marek Szczurbiński. – Gorzów Wlkp.: Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF, 2004. – S. 213-229
14. RYMAR Dariusz Aleksander: Przeciw gorzowskiemu: wszystkie inwestycje poszły na Gorzów – krytykowała radna w Drawnie. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 58, s. 8-9 Historia nieudanej secesji kilku gmin, które w 1981 roku chciały odejść z woj. gorzowskiego

15. RYMAR Dariusz Aleksander: Secesja im nie wyszła: nie wiadomo, co stało się z uchwałami żądającymi zmian w podziale terytorialnym. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 59, s. 8-9
Historia nieudanej secesji północnych gmin chcących się odłączyć od woj. gorzowskiego w 1981 roku
16. RYMAR Edward: Wielka podróż wielkiego księcia: wyprawa Bogusława X Pomorskiego na niemiecki dwór królewski, do Ziemi Świętej i Rzymu (1496–1498). – Szczecin: Książnica Pomorska, 2004. – 211 s.: il., fot., mapy, pl., portr.; 24 cm + Suplement: 11 s.; 21 cm
17. SZCZUREK Tadeusz: Niekruszcowe środki płatnicze w Marchii Brandenburskiej w okresie późnoaskańskim // *Rocznik Muzealny*. – 2004, s. 51-54
Historia sposobów rozliczania się w dobie wczesnego średniowiecza na terenie Marchii Brandenburskiej
18. WOJEWÓDZTWO lubuskie: podregiony, powiaty, gminy: 2004 / red. Roman Fedak [i in.]. – Zielona Góra: Urząd Statystyczny, 2004. – 229 s., [18] s. tabl. kolor.: mapy, rys., tab., wykr.; 24 cm
19. WPŁYW elit na rozwój społeczno-gospodarczy i polityczny województwa lubuskiego: praca zbiorowa / red. nauk. Wiesław Hładkiewicz. – Zielona Góra: Druk-Ar, 2004. – 200 s.: rys., tab., wykr.; 24 cm
20. WRÓBLEWSKI Władysław: Niech kości wskażą zwycięzców: bitwa pod Sarbinowem. – (Historia). – Il. // *Gaz. Wybor.* – 2004, dod. *Gorzów Wlkp.* [13 lipca], s. 5
Jedna z najkrwawszych bitew w XVIII w.
21. ZIEMIA Lubuska: studia nad tożsamością regionu / red. Andrzej Toczewski. – Zielona Góra: Muzeum Ziemi Lubuskiej, 2004. – 256 s.; 22 cm
Zawiera: Andrzej Bocheński: Pięć lat województwa lubuskiego. – Robert Gwidon Makarewicz: Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Powołania Województwa Lubuskiego. – Andrzej Toczewski: Paradygmaty tożsamości lubuskiej. – Jerzy Piotr Majchrzak: Głosy nad tożsamością terytorialną. – Mirosław Przyłęcki: Wielonarodowe tradycje dziedzictwa kulturalnego na Dolnym Śląsku i Ziemi Lubuskiej. – Zbigniew Czarnuch: Na tropie tożsamości Ziemi Torzyskiej. – Jan Muszyński: Współczesne rozmyślenia o współpracy ksiąząt polskich i niemieckich na Śląsku Lubuskim. – Jarosław Lewczuk: Dziedzictwo kulturowe województwa lubuskiego. – Tomasz Jaworski: Łużyce a tożsamość Ziemi Lubuskiej. – Arkadiusz Cincio: Krajobraz osadniczy pogranicza śląsko-lubuskiego w świetle wczesnonowożytnych źródeł kartograficznych. – Heinrich Kaak: Plany innowacji rolniczych w nowomarchijskich dobrach zakonu joannitów w drugiej połowie XVIII wieku. – Bogdan Biegalski: Uwarunkowania społeczno-polityczne na Środkowym Nadodrzu po II wojnie światowej. – Czesław Sękowski: Główne wyznaczniki dziedzictwa polsko-niemieckiego na pograniczu lubuskim. – Grzegorz Chmielewski: Rola książki w kształtowaniu tożsamości regionalnej. – Dariusz Aleksander Rymar: U źródeł kształtowania się województwa lubuskiego – Gorzów na mapie administracyjnej kraju w latach 1945–1950. – Krzysztof Dzieńdziura: Profil socjokulturowy regionu lubuskiego. – Dariusz Dolański: „Oswajanie” przeszłości. Kilka uwag o postawach wobec historii regionu na Środkowym Nadodrzu

22. ZYSNARSKI Jerzy: Niemieckie ostatki. – Il. // *Lamus*. – 2004, nr 13, s. 86-88

Mieszkańcy i ich migracja

23. DĘBICKI Edward: Ptak umarłych / grafiki Zbigniew Olchowik. – Warszawa: Biblioteka Narodowa; Gorzów Wlkp.: Stowarzyszenie Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Bronisławy Wajs-Papuszy, 2004. – 223 s., [8] s. tabl.: il., fot.; 20 cm
24. JAWOREK Rudolf: Wypędzeni. – Warszawa; Komorów: Fundacja Pomocy Antyk, 2004. – 162 s.: il.; 21 cm
25. KIESEWETTER Heinz: Hoher Einsatz, Glück und Erfolg: drei Generationen Vertriebene. – Frankfurt/Main: Fischer & Fischer, 2004. – 315 s.; 21 cm
26. KURMIN Dorota: Wpisani w gorzowski pejzaż. – Il. // *Tylko Gorzów*. – 2004, nr 15, s. 16
Przyjazd wołyńskich Romów do Gorzowa w 1947 r.
27. LINDENBLATT Helmut: Pommern 1945: eines der letzten Kapitel in der Geschichte vom Untergang des Dritten Reiches. – Würzburg: Flechsig, 2004. – 402 s.: il.; 25 cm
28. NIEMCY na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1950 / wstęp, wybór, oprac. Tadeusz Białecki, Kazimierz Kozłowski; Uniwersytet Szczeciński, Archiwum Państwowe w Szczecinie. – Szczecin: Uniwersytet Szczeciński, 2004. – 260 s., [8] s. tabl.: faks., tab.; 24 cm. – (Źródła do dziejów Pomorza Zachodniego; t.12)
29. PECUCH Mirosław: Tradycje na ratunek: rozmowa z... gorzowskim etnografem, Łemkiem / rozm. przepr. Agnieszka Moskaluk. – Il. // *Gaz. Lubus.* (Wyd. A,H,B,C,D). – 2004, nr 271, s. 7d
Rozmowa o tożsamości narodowej Łemków w Polsce i na Ukrainie
30. PUCHAN Jakub: Łemkowscy sąsiedzi. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 38, s. 7
Mniejszość łemkowska w woj. lubuskim
31. TALARCZYK Stanisław: Drugi etap osadnictwa w pradolinie Noteci w XVII-XVIII wieku // *Kw. Drezden*. – 2004, nr 3, s. 4-5
Dzieje osadnictwa na terenie Nowej Marchii po wojnie trzydziestoletniej
32. URBAN Thomas: Der Verlust: die Vertreibung der Deutschen und Polen im 20. Jahrhundert. – München: C.H. Beck, 2004. – 223 s.: il., mapy, portr.; 22 cm
33. WŁODARCZYK Edward: Wpływ zmian granicznych na wschodzie Niemiec po pierwszej wojnie światowej na gospodarkę prowincji nadgranicznych w ocenie Andresa Hessego // *Prz. Zach.-Pom.* – 2004, nr 3, s. 47-58
Zmiany migracyjne i gospodarcze na terenie Nowej Marchii i Wielkopolski po I wojnie światowej

Nauka, oświata, kultura, sport, turystyka

34. BROŻEK Dariusz: Historia jest burzliwa: seminarium odkrywa tajemnice // *Gaz. Lubus. (Wyd.DE)*. – 2004, nr 94, s. 5E
Seminarium naukowe w Muzeum w Międzyrzeczu
35. BRYLLA Wolfgang J.: Organy firmy Dinse w północnej części województwa lubuskiego. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 68
36. BUKOWIECKI Jan: Krótka rozprawa o hojności i chciwości / tł. Elwira Buszewicz; przedm. Dariusz Aleksander Rymar. – Gorzów Wlkp.; Bledzew: Towarzystwo Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości, 2004. – 74 s.: faks., fot.; 20 cm. – (Biblioteczka Nadwarciańskiego Rocznika Historyczno-Archiwalnego; nr 16)
37. CZARNUCH Zbigniew: Pogranicze jako miejsce spotkania kultur. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 7-9
38. DĘBSKA Agnieszka: Gotyckie kościoły farne. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 34-35
39. EDUKACJA w społeczeństwie wielokulturowym / red. Bohdan Halczak, Bogumiła Burda. – Zielona Góra: Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2004. – 238 s.; 24 cm. – (Rocznik Lubuski; t.30, cz.1)
Zawiera: Bogumiła Burda, Bohdan Halczak: Wstęp. **I. Studia:** Bogumiła Burda: Kształtowanie świadomości historycznej (regionalnej) na pograniczu zachodnim po 1945 roku – rozważania teoretyczne. – Roman Drozd: Szkolnictwo ukraińskie w Polsce w latach 1944-1989 – próba periodyzacji. – Stefan Dudra: Nauczanie religii prawosławnej jako element wielokulturowości Środkowego Nadodrza. – Bohdan Halczak, Czesław Osekowski: Stereotyp Łemka w świadomości zielonogórskich studentów. – Aleksandra Jaworznicka: Tożsamość narodowa młodych Polaków na Ukrainie i Ukraińców w Polsce. – Roman Maciej Józefiak: „Fenomen łużycki” – społeczność serbołużycka po II wojnie światowej. – Andrzej Ksenicz: Możliwości wykorzystania elementów literatury łemkowskiej w polskiej szkole. – Eugeniusz Mironowicz: Szkolnictwo białoruskie w Polsce po II wojnie światowej. – Bernadetta Nitschke: Szkolnictwo dla mniejszości niemieckiej w Polsce w latach 1945-1989. – Tomasz Nodzyński: „Gazeta Polska” wobec ludności niemieckiej i żydowskiej w Poznańskim w 1848 roku. – Mirosław Pecuch: Wpływ szkolnictwa na procesy akulturacji, asymilacji i rekulturacji Łemków. – Ryszard Rauba: Róża Luksemburg – postać zagubiona w wielokulturowości. – Robert Skobelski: „Polski październik” 1956 roku a polityka władz Czechosłowacji wobec polskiego szkolnictwa mniejszościowego na Zaolziu w latach 1957-1959. – Kajetan Suder: Szkolnictwo Serbów Łużyckich w Niemczech. – Marek Syrnyk: Nauczanie języka ukraińskiego w Polsce po roku 1989. **II Artykuły przyczynkarskie:** Zygmunt Kowalczyk: Fotografia. – Piotr Krycki: Polsko-niemieckie szkolnictwo mieszane. Refleksje absolwenta. – Wilhelm i Andrzej Skibiński: Remigranci polscy z pogranicza Ukrainy i Rumunii po 1945 roku na Ziemi Lubuskiej. – Władysław Strutyński: Polska oświata na Ukrainie. – Oleg Ślusar: Nauczanie języka polskiego na Uniwersytecie Czerniowieckim im. J. Fedkowycza. – Mieczysław Wojecki: Szkolnictwo uchodźców politycznych z Grecji w Polsce po roku 1950. **III. Recenzje i omówienia:** *Edukacja w procesie integracji europejskiej*, red. Hanna Konopna, Białystok 2003 (Małgorzata Szymczak). – *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej*, tom I, *Teorie, studia, interpretacje*, tom II, *Komunikaty i komentarze*, red. Maria Zielińska, Zielona Góra 2003 (Bohdan Halczak). – *Zespół pałacowo-parkowy w Dąbroszynie*, tom 1, *Kościół w Dąbroszynie. Panteon chwały rodów szlacheckich dąbroszyńskiej*, Gorzów Wlkp. 2003 (Adam Górski)

40. GOLEMSKI Marek: Program ikonograficzny pieczęci biskupa lubuskiego Wawrzyńca oraz pieczęci kapituły lubuskiej z czasów pontyfikatu biskupa Henryka I. // *Stud. Parad.* – Nr 14 (2004), s. 55-66
41. GOŃSKA Danuta, Górowska Elżbieta: Ołtarze gotyckie w województwie lubuskim. – Il. // *Trakt.* – 2004, nr 25, s. 36-37
42. LEWCZUK Jarosław: Stan posiadania: lubuskie zabytki. – Il. // *Trakt.* – 2004, nr 25, s. 12
43. MICHALSKI Janusz: Robert Warthmüller – wielki malarz epoki Fryderyka. – Il. // *Trakt.* – 2004, nr 25, s. 63
43. NEUMÄRKISCHES Lesebuch: Landschaften und Menschen im östlichen Brandenburg / hrsg. Jörg Lüderitz; il. Claudia Mathea. – Berlin: Trescher Verlag, 2004. – 309 s.: il.; 21 cm
44. PYTLAK Grażyna: Kultura dobrem moim i wspólnym // *Trakt.* – 2004, nr 25, s. 3-4
45. RÓŻNORODNOŚĆ kapitałów w nowej rzeczywistości społecznej: z dorobku zielonogórskiego środowiska socjologicznego / red. Żyvia Leszkowicz-Baczyńska. – Zielona Góra: Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2004. – 260 s.; 24 cm. – (Rocznik Lubuski; t.30, cz.2)
Zawiera: Żyvia Leszkowicz-Baczyńska: Słowo wstępne. **I. Pojęcie kapitału społecznego i jego zastosowania:** Mariusz Kwiatkowski, Maria Theiss: Kapitał społeczny. Od metafory do badań. – Mirosław Chałubiński: Filozofia a koncepcja nauki w ujęciu Stanisława Ossowskiego. – Iwona Kaczmarek-Murzyniec: Stanisława Ossowskiego postulaty zmiany świata i ich teoretyczne podstawy. **II Nowy ład społeczny a jednostka:** Jerzy Leszkowicz-Baczyński: Zmiana społeczna w perspektywie uwarunkowań mikrostrukturalnych. – Leszek Gołdyka: Uczniowie szkół średnich pogranicza zachodniego o wykształceniu i pracy. – Irena Machaj: Tożsamość i stosunek do „innych” na wschodnim i zachodnim pograniczu Polski. – Maria Zielińska: Pokoleniowy wymiar zróżnicowania społecznego. Propozycja schematu analizy. – Żyvia Leszkowicz-Baczyńska: Reinterpretacja sytuacji współczesnej rodziny. **III. Kapitał kulturowy jako źródło kreowania rzeczywistości społecznej:** Ewa Narkiewicz-Niedbalec: Język jako forma kapitału kulturowego. – Anna Wachowiak: Jakość życia w relacji do socjologicznej refleksji nad przemianami czasu wolnego w społeczeństwie ponowoczesnym. – Beata Trzop: Kultura masowa i kultura popularna – tradycja i nowe trendy w analizie zjawiska. – Dorota Angutek: Religijny obrzęd dualistyczny w średniowieczu. Rozbudowana formuła semantyczna. – Joanna Róg-Ilnicka: Wpływ Internetu na rozwój więzi lokalnych. **IV. Instytucjonalny wymiar życia społecznego:** Izabela Kaźmierczak-Kałużna: Strategie przetrwania. O sposobach radzenia sobie z biedą. – Mirosław Zdulski: Uranowcy – etiologia roszczeń. – Dorota Bazuń: Instytucjonalizacja ruchu „Monar”. *** Magdalena Pokrzyńska: Powstanie i rozwój Instytutu Socjologii w Zielonej Górze (1994-2004)
46. SCHALOW Herman: Beiträge zur Vogelfauna der Mark Brandenburg: Reprint / hrsg. Arbeitsgemeinschaft Berlin – Brandenburgischer Ornithologen (ABBO). – Rangsdorf: Natur& Text, 2004. – 601 s.: il.; 24 cm

47. SKAZIŃSKI Błażej: Ernst Henseler – malarz nadwarciańskich łęgów. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 64-65
48. SKAZIŃSKI Błażej: Widoki Daniela Petzolda (1710–1715). – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 23
49. SKAZIŃSKI Błażej: Zabytki województwa lubuskiego. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 5-6
50. SZREDER Edyta: Rejestr zabytków województwa lubuskiego (wybór) // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 13-17
51. TERRA Transoderana: sztuka Pomorza Nadodrzańskiego i dawnej Nowej Marchii w średniowieczu: materiały z seminarium naukowego poświęconego jubileuszowi 50-lecia pracy w muzealnictwie szczecińskim Zofii Krzymuskiej-Fafius 7-8 czerwca 2002 / red. Maria Glińska, Krystyna Kroman, Rafał Makąła. – Szczecin: Stowarzyszenie Historyków Sztuki Oddział w Szczecinie, 2004. – 318 s. : il. ; 24 cm
Zawiera: Zygmunt Świechowski: Wstęp. – Ewa Gwiazdowska: Średniowieczne cechy krajobrazu miast pomorskich w ikonografii od XVI do XIX wieku. – Marek Ober: Pomorze Przednie – Pomorze Tylnie – Nowa Marchia problem różnic w fizjonomii krajobrazu kulturowego. – Szczęsny Skibiński: Katedra w Kamieniu Pomorskim a początki architektury na Pomorzu Zachodnim. – Iwona Sandach: Program katedry w Kamieniu Pomorskim w dobie kształtowania się księstwa biskupiego w połowie XIII wieku. – Jarosław Jarzewicz: „...Navim innovare et conformare...” czyli o odnowieniu i koordynacji korpusu nawowego kościoła NMP w Stargardzie z jego częściami wcześniejszymi. – Marek Ober: O blendzie typu stargardzkiego. – Kazimiera Kalita-Skwirzyńska: Rozwój urbanistyki i architektury Chojny w okresie średniowiecza. – Maciej Płotkowiak: Jeszcze raz o roli geometrii w procesie kształtowania architektury. O niektórych właściwościach planów kościołów: św. Katarzyny w Brandenburgu i Najświętszej Marii Panny w Chojnie. – Jens Christian Horst: Sundische Gotik. Giebelarchitektur des 14. Jahrhunderts in Stralsund. – Janusz Nekanda-Trepka: Średniowieczne początki zamku pojoannickiego w Słońsku. – Sławomir Słowiński: Wpływy skandynawskie w dekoracji drewnianych przedmiotów codziennego użytku ze szczecińskiego Podzamcza. – Eugeniusz Wilgocki: Sceny mitologiczne na romańskiej misie z Nowego Objezierza. – Monika Frankowska-Makąła: Średniowieczne srebrne ozdoby w skarbie ze szczecińskiego Podzamcza. – Zofia Krzymuska-Fafius: Uwagi o genezie formalnej trzynastowiecznej figurki św. Jana z Kołobrzegu. – Ebbe Nyborg: Wybrane dzieła rzeźby wczesnego i pełnego gotyku na Pomorzu i ich związki ze sztuką skandynawską. – Marcin Wisłocki: Średniowieczne dzieła sztuki w ewangelickich kościołach Pomorza w okresie nowożytnym
52. WAŁKÓWSKI Andrzej: Wawrzyniec Biskup Lubuski: szkic biograficzny. // *Stud. Parad.* - Nr 14 (2004), s. 203-229
53. Z NAJNOWSZEJ historii kultury fizycznej w Polsce / red. Bernard Woltmann; Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej. Oddział (Gorzów Wlkp.), Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF (Gorzów Wlkp.). T.6: Prace naukowe Letniej Szkoły Historyków Kultury Fizycznej / red. Leonard Nowak. – Gorzów Wlkp.: PTNKF, 2004. – 604 s.; 24 cm

Wyznania

54. KOZŁOWSKI Kazimierz: Powstanie diecezji szczecińsko-kamieńskiej w 1972 roku // *Prz. Zach.- Pom.* – 2004, nr 3, s. 75-90
Historia wyodrębnienia się z diecezji gorzowskiej diecezji szczecińsko-kamieńskiej
55. PUT Adrian: Ruch Światło-Życie w diecezji zielonogórsko-gorzowskiej w latach 1976-1999: zarys historii. – Gorzów Wlkp.: In Plus, 2004. – 175 s.; 21 cm
56. SIKORSKI Juliusz: Przed okrągłym stołem. – Il. // *Głos Gorzowa.* – 2004, nr 32, s. 7
Stosunki panujące między Kościołem a państwem w Gorzowie Wlkp. przed spotkaniem przy Okrągłym Stole
57. SIKORSKI Juliusz: Stolica diecezji: tak powstawała administracja apostołska. – Il. // *Głos Gorzowa.* – 2004, nr 45, s. 5
Początki diecezji gorzowskiej w 1945 r.
58. SIKORSKI Juliusz: Wierni Kościołowi. – Il. // *Głos Gorzowa.* – 2004, nr 53, s. 7
Duchowni kierujący ordynariatami na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 50.
59. ŚMIERZCHALSKI-WACHOCZ Dariusz: Partia komunistyczna wobec przejawów wiary katolickiej w swoich szeregach na Środkowym Nadodrzu 1945–1970. – Ząbki: Apostolicum, 2004. – 290 s.; 24 cm
60. ŚMIERZCHALSKI-WACHOCZ Dariusz: Walka z przejawami religijności w szeregach PZPR w woj. zielonogórskim w latach 1957-1970. // *Stud. Parad.* - Nr 14 (2004), s. 162-176

Wojsko, zakony

61. CYSTERKI w dziejach i kulturze ziem polskich, dawnej Rzeczypospolitej i Europy Środkowej: materiały z siódmej Międzynarodowej Konferencji Cystersologów odbytej z okazji 800. rocznicy fundacji opactwa cysterek w Trzebnicy, Trzebnica 18–21 września 2002 r. / red. Andrzej M. Wyrwa, Antoni Kielbasa, Józef Swastek. – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 2004. – 1116 s.: il., fot., mapy, portr., rys.; 25 cm
Zawiera m. in.: Barbara Popielas-Szultka: Konwent klasztoru w Bergen (Górze) na Rugii od XII w. do lat trzydziestych XVI stulecia. – Krzysztof Guzikowski: Książę Barnim I i jego synowie wobec zachodniopomorskich konwentów cysterek. – Christian Gahlbeck: Die Gründung der Zisterzienserinnenkloster Zehden (Cedynia), Bernstein (Pełczyce) und Reetz (Recz) in der Neumark im Lichte brandenburgischer Klosterpolitik um 1300. – Grzegorz Jacek Brzustowicz: Nowomarchijskie opactwo w Reczu od XIII do XVI w. – Barbara Stolpiak, Teresa Świercz: Próba rekonstrukcji założenia klasztorów cysterek w Pełczycach i Reczu na podstawie źródeł historycznych i metod pomocniczych historii. – Zofia Krzymuska-Fafius: Relikty wyposażenia konwentów cysterek zachodniopomorskich. – Eugeniusz Wilgocki: Badania archeologiczno-architektoniczne klasztorów cysterek na Pomorzu Zachodnim w drugiej połowie XX w.
62. OPACTWO cysterskie w Paradyżu: jego rola w dziejach i kulturze pogranicza / red. nauk. Joanna Karczewska. – Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zie-

lonogórskiego, 2004. – 152 s.: il.; 24 cm. – (Historia / Uniwersytet Zielonogórski; 6) *Zawiera:* Roman Stelmach: Dokumenty z Archiwum Państwowego we Wrocławiu do dziejów opactwa w Gościkowie-Paradyżu. – Krzysztof Kaczmarek: Nekrolog opactwa cystersów w Paradyżu. – Winfried Schich: Ausstattung und Anlage des Klosters Lehnin und seiner Tochterkloster Paradies, Chorin und Himmelpfort im Vergleich. – Joanna Karczewska: Kontakty majątkowe rycerstwa wielkopolskiego z klasztorem cystersów w Paradyżu w XIII wieku. – Edward Rymar: W sprawie posiadłości cystersów paradyjskich w zachodniej (zaodrzańskiej) połaci Ziemi Lubuskiej. – Edward Rymar: Gorzów- Paradyż. Mnisi Dwór, Mnisi Most, Komin i... 12 talentów pieprzu. – Józef Swastek: Opactwo w Paradyżu pod zarządem opatów polskiej narodowości (1558-1776). – Jolanta M. Marszalska: Mikołaj Romiszowski, profes paradyjski, późniejszy opat szczyrzycki w świetle wybranych dokumentów opactwa oo. cystersów w Szczyrzycu. – Konrad Małys: Liturgia jako klucz do teologii św. Bernarda z Clairvaux. Na przykładzie wprowadzenia do traktatu o stopniach pokory i pychy. – Jarosław Stoś: Jakuba z Paradyża krytyka scholastyki. – Bogdan Bobowski: Ze studiów nad sztuką budowlaną cystersów w XII i XIII wieku. – Aleksander Andrzejewski, Piotr Wawrzyniak: Opactwo cystersów w Paradyżu w świetle badań archeologicznych w 1996–1997 roku. – Janusz Pietrzak: Kilka uwag o dziejach budowlanych średniowiecznego opactwa cysterskiego w Paradyżu w świetle dotychczasowych badań.

63. ROLA Zygmunt: Tajemnice wielkopolskich fortyfikacji. – Poznań: Zysk i S-ka, 2004. – 221 s., [12] s. tabl.: il., rys., pl.; 21 cm
64. SKAZIŃSKI Błażej: Zgubiła ich pycha: rozmowa z... gorzowskim konserwatorem zabytków i historykiem sztuki / rozm. przepr. Michał Iwanowski. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd. D.)* – 2004, nr 214, s. 16
Obecność i rola templariuszy na terenach Ziemi Lubuskiej
65. STRIBRNY Wolfgang: Der Johanniter-Orden und das Haus Hohenzollern. – Nieder-Weisel, 2004. – (Schriftenreihe der Hessischen Genossenschaft des Johanniter-Ordens; H.24)

Biblioteki, archiwa, muzea, wydawnictwa

66. BIERNACEK Tadeusz: O pewnych aspektach społecznego ruchu wydawniczego w Dębnie // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 11, s. 26-27
Dzieje niezależnych wydawnictw w Dębnie Lub.
67. [BROŻEK Dariusz]: Historia zebrana / (dab) // *Gaz. Lubus. (Wyd.DE)*. – 2004, nr 109, s. 5E
Książka „Ziemia Międzyrzecka – szkice z dziejów pogranicza”
68. [BROŻEK Dariusz]: Strony pełne historii: opisał dzieje miasta / (dab) // *Gaz. Lubus. (Wyd.AHBGCE)*. – 2004, nr 45, s. 7E
Monografia Andrzeja Kirmiela „Skwierzyna wczoraj i dziś”
69. BROŻEK Dariusz: Z entuzjazmem do przeszłości: zachował wigor i ciekawość świata. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd.AHBGCE)*. – 2004, nr 63, s. 7E
Przewodnik po starym mieście opracował badacz dziejów Ziemi Międzyrzeckiej Stefan Cyraniał.

70. HISTORIA i archiwistyka: studia z dziejów Polski, Polonii i archiwistyki: księga dedykowana księdzu doktorowi Romanowi Nirowi / red. Janusz Faryś, Dariusz Aleksander Rymar, Marek Szczerbiński; Centralne Archiwum Polonii w Orchard Lake [et al.]. – Gorzów Wlkp.: Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF, 2004. – 613 s.: faks., fot., 1 mapa, portr.; 24 cm
71. IGIELSKA Beata: O chęci przetrwania / (big) // *Gaz. Lubus.* (Wyd.AHBGCE). – 2004, nr 68, s.9E
Ukazanie się w księgarniach książki Andrzeja Kirmiela „Skwierzyna – miasto pogranicza”
72. KAMIŃSKA Krystyna: Nowa ojczyzna w Ługach. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 8, s. 15
Recenzja książki „Z łemkowskiej skrzyni”
73. KIRMIEL Andrzej: Skwierzyna – miasto pogranicza. Historia miasta do 1945 roku, Bydgoszcz 2004
Rec.: Michalak Ryszard: Dzieje Skwierzyny na papierze. – Il. // *Okolice Skwierzyn.* – 2004, nr 3-4, s. 12.
74. KOSTKIEWICZ-GÓRSKA GRAŻYNA: Przegląd wybranych publikacji regionalnych. – Il. // *Lamus.* – 2004, nr 13, s. 64-67
75. KOSTKIEWICZ-GÓRSKA Grażyna: Zbiory Regionalne Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wlkp. // *Trakt.* – 2004, nr 25, s. 70
76. KURMIN Dorota: Ocalić od zapomnienia.... – Il. // *Tylko Gorzów.* – 2004, nr 30, s. 11
Pierwszy numer *Zeszytów Naukowych WiMBP* w Gorzowie Wlkp. poświęcony dziejom Nowej Marchii.
77. KURZAWA Eugeniusz: To moje miejsce mój czas. – Il. // *Gaz. Lubus.* (Wyd. D). – 2004, nr 196, s. 13
Mieszkańcy Sulęcina: Stefan Wiernowski, Maciej Barden, Andrzej Michałowski i Joanna Ziemińska-Kurek wydali album o mieście pt. „Alchemia przestrzeni”.
78. [MIŁKOWSKI Jarosław]: Rycerski Brzustowicz / (yaromił). – Il. // *Dziennik Gorz.* – 2004, nr 36, s. 9
Promocja książki Wojciecha Brzustowicza pt. „Turniej rycerski w Królestwie Polskim w późnym średniowieczu i renesansie na tle europejskim” w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gorzowie Wlkp.
79. [OCHWAT Renata]: Choszczeński desant: wieczór autorski / ROCH // *Gaz. Wybor.* – 2004, dod. Gorzów Wlkp. [30 stycznia], s. 5
Wieczór autorski z udziałem choszczeńskich twórców w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gorzowie Wlkp.
80. OCHWAT Renata: Jak zrozumieć sąsiada: debata o polsko-niemieckim zbliżeniu. – Il. // *Gaz. Wybor.* – 2004, dod. [22 stycznia], s. 3
Dyskusja o polsko-niemieckim zbliżeniu w ramach comiesięcznego cyklu „Nowa Marchia – prowincja zapomniana” zorganizowana przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Gorzowie Wlkp.

81. [OCHWAT Renata]: Krok ku sobie. – Il. / (roch) // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 30, s. 11
Album Wege zueinander (Drogi ku sobie) ze zbiorów WiMBP w Gorzowie Wlkp.
82. [OCHWAT Renata]: Leksykon z dedykacją / (roch). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 32, s. 4
Leksykon zatytułowany „Zabytki architektury i sztuki miasta i okolic Gorzowa” z 1937 roku znajduje się w zbiorach WiMBP w Gorzowie Wlkp.
83. [OCHWAT Renata]: Nieznane miasta. – Il. / (roch) // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 28, s. 4
Opis albumu Bilder aus Ostbrandenburg z zasobów WiMBP w Gorzowie Wlkp.
84. [OCHWAT Renata]: Pisali o nas. – Il. / (roch) // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 35, s. 4
„Ostatnie Wiadomości” – tygodnik wychodzący w Niemczech od 1944 do 1972 roku w zasobach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wlkp.
85. [OCHWAT Renata]: Sentymentalna antologia / (roch) // *Gaz. Lubus. (Wyd.AHBCE)*. – 2004, nr 43, s. 6E
Promocja antologii „Neumärkische Lebensbuch” Jörga Lüderitza w WiMBP w Gorzowie Wlkp.
86. [OCHWAT Renata]: Widać bagna / (roch). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 22, s. 6
Mapy Nowej Marchii w WiMBP w Gorzowie Wlkp.
87. [PENDELSKA Monika]: Historia w zeszycie / (mp) // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 30, s. 22
Ukazał się pierwszy numer Zeszytów Naukowych Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wlkp.
88. RYMAR Dariusz Aleksander: Dokumenty pergaminowe: najcenniejszy zbiór gorzowskiego archiwum. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 71
89. SIKORSKI Juliusz: Nie po myśli władzy. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 57, s. 8-9
Prasa katolicka w Gorzowie po 1945 r.
90. STOPYRA Izabela: Piękna promocja. – Il. // *Powiatowa* – 2004, nr 11, s. 5
Ukazał się album „Ziemia Międzyrzecka – kraina lasów i jezior” Jana J. Krajniaka.
91. SZEWCZUK Gertruda: Album o Pszczewskim Parku Krajobrazowym. – Il. // *Powiatowa* – 2004, nr 9, s. 14.
92. [TYLMAN Janina]: Neumann-Neudamm drukuje / (J.T.). – Il. // *Merkuriusz Dębnowski* – 2004, nr 11, s. 29
Reaktywacja historycznego wydawnictwa łowieckiego w Dębnie Lubuskim.
93. [ZIĘTEK Małgorzata]: Kronika Sulęcina / MZ. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 39, s. 17
Urząd Miasta w Sulęcinie wydał kronikę miasta „Sulęcín wczoraj i dziś”.

Archeologia

94. ARCHEOLOGIA Środkowego Nadodrza. T.3 / Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza (Zielona Góra – Świdnica), Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich. Oddział Lubuski. – Zielona Góra: Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego, 2004. – 196 s.: il.; 31 cm
95. BROŻEK Dariusz: Skarby spod łopaty: znaleziono eksponaty. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd.DE)*. – 2004, nr 66, s. 8E
Badania archeologiczne w Międzyrzeczu.
96. KENDELEWICZ Tomasz: Mezolityczni Indianie nad Myślą. – Cz. 2. – Il. // *Mercuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 9, s. 10-12
Wykopalka archeologiczne koło Dębna.
97. KOŁOSOWSKI Przemysław: Chwarszczany – gotycka tajemnica templariuszy. – Il. // *Mercuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 9, s. 25-27
Opis wykopalek prowadzonych na terenie komandorii templariuszy w Chwarszczanach.
98. PIJAROWSKI Krzysztof: Poszukiwanie skarbów templariuszy i joannitów. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 32, s. 10
Badania archeologiczne na terenie dawnego klasztoru templariuszy w Chwarszczanach.
99. PRZYBYLSKI Sebastian: Międzyrzeckie skarby. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2003, nr 15, s. 16-17
W Międzyrzeczu archeolodzy odkryli XIII-wieczny cmentarz
100. PYTLAK Małgorzata: Archeologiczne dziedzictwo kulturowe północnej części województwa lubuskiego. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 18-19.
101. SINKOWSKI Stanisław: Osadnictwo kultury łużyckiej w dolinie dolnej Warty: dotychczasowy stan badań:[zarys] // *Rocznik Muzealny*. – 2004, s. 5-11
Wykaz badanych miejscowości oraz zakres literatury przedmiotu.

II. Historia miast i wsi

102. MILER Zbigniew: Nasza Ziemia // *Ziemia Gorz.* – 2003–2004

Witnica, gm. Witnica; niem. n. Vietzer Muhlen Teich, Vietzer See. – Il. – 2004, nr 2, s. 17

Historia witnickich młynów od 1298 r., historia Wojciechówka, gm. Miedzyrzecz oraz historia Wojcieszek, gm. Kłodawa.

Wojcieszycie, gm. Kłodawa. – Il. – 2004, nr 3, s. 13

Historia Wojkowa, gm. Zwierzyn; Wojtaszkowa, gm. Sulęciny; Wolne, Kinice, Kinickie, Ulejno, Ołek, gm. Nowogródek Pomorski; Wołogoszcz Mały, gm. Dobiegniew, Wołogoszcz Średni, gm. Dobiegniew.

Wojcieszyce, gm. Kłodawa, niem. n. Wormsfelde. – [Cz. 1-2]. – Il. – 2003, nr 13, s. 17; nr 14, s. 17

Wołogoszcz, soł. Stare Osieczno, gm. Dobiegniew, pow. strzelecko-drezdenecki; niem. n. Wolgast. – [Cz. 1-2]. – Il. – 2003, nr 17, s. 17; nr 18, s. 17

Wroniawa, gm. Strzelce. – Il. – 2004, nr 4, s. 17

Historia: Wronki, gm. Kostrzyn; Wrony, gm. Pszczew; Wrzelewo, gm. Myślibórz; Wrzoskały, część miasta Słubice; Wszeborów, gm. Bledzew.

Wszeborówek, gm. Bledzew. – Il. – 2004, nr 5, s. 13

Historia: Wszeborówek, gm. Bledzew; Wszelewo, gm. Drezdenko; Wszeradz, gm. Sulęciny; Wścieklice, gm. Krzeszyce; Wukun, gm. Barlinek.

Wydmuchy, część m. Gorzowa. – 2004, nr 6., s. 13

Historia: Wydmuchy, część m. Gorzowa; Wydmuchy, gm. Myślibórz; Wydmuszek, gm. Zwierzyn; Wyganka, gm. Rzepin; Wygonek, gm. Witnica.

Wymokliny, gm. Zwierzyn. – Il. – 2004, nr 7, s. 13

Historia miejscowości: Wymokliny, gm. Zwierzyn; Wypalanki, gm. Strzelce; Wypłosze, gm. Trzciel; Wyrąb, gm. Lubiszyn; Wyrwin, gm. Bogdaniec; Wysoka Góra, gm. Pszczew.

Wysoka, Wysoczyzna, gm. Lubiszyn, niem. n. Hohenwalde. – [Cz.1-2]. – Il. – 2003, nr 15, s. 17; nr 16, s. 17

Wysoka (Chojeńska), gm. Boleszkowice, pow. myśliborski, woj. zachodniopomorskie; niem. n. Wittstock. – [Cz.1-2]. – Il. – 2003, nr 21, s. 17; nr 22, s. 17

Wysoka (Międzyrzeczka), gm. Międzyrzecz; pow. międzyrzecki; niem. n. Hochwalde. – Il. – 2003, nr 19, s. 17; nr 20, s. 17

Wysokie Dęby. – Il. – 2004, nr 8, s. 17

Historia miejscowości: Wysokie Dęby, Maciążki, gm. Ośno Lubuskie.

Wysznowo, Wyszarów, gm. Międzyrzecz, pow. międzyrzecki; niem. n. Wischen. – [Cz.1-2]. – Il. – 2003, nr 23, s. 17; nr 24, s. 17

Zagaje, gm. Zwierzyn. – Il. – 2004, nr 9, s. 13

Historia miejscowości: Zagaje, gm. Zwierzyn; Zagajno, gm. Witnica; Zagajno, gm. Skwierzyzna; Zagórze Lubiewskie, gm. Drezdenko

Zajęcznik, gm. Strzelce Krajeńskie. – 2004, nr 10, s. 17

Historia miejscowości: Zajęcznik, gm. Strzelce Krajeńskie; Zajęcznik, gm. Ośno Lubuskie; Zakale, gm. Międzyrzecz; Zakątek, gm. Dębno; Zakęcie, gm. Myślibórz; Zakrzewie, gm. Sulęciny; Zakrzewiec, gm. Witnica; Zalecie, gm. Sulęciny; Zalew Bledzewski, gm. Bledzew.

Załuskowo, gm. Rzepin. – Il. – 2004, nr 12, s. 13

Historia miejscowości: Załuskowo, gm. Rzepin; Zamątek, gm. Słubice; Zamęcie, gm. Witnica; Zamęciny, gm. Sulęciny; Zamkowe Przednie, Środkowe, Tylne, gm. Międzyrzecz; Zamkowe, gm. Myślibórz.

Zamoksze, gm. Kłodawa. – Il. – 2004, nr 14, s. 21
Historia miejscowości: Zamoksze, gm. Kłodawa; Zapadlisko, gm. Lubiszyn; Zapadłe, gm. Rzepin; Zapłótek, gm. Santok; Zapostomie, gm. Sulęcín; Zaroślak, gm. Myślíbórz; Zarośnięte, gm. Witnica; Zaroże, gm. Krasnołęg.

Zamostowo, Ziemsko, soł. Górzycyca, gm. Międzyrzecz, pow. międzyrzecki; niem. n. Samst. – Il. – 2003, nr 37, s. 17

Zamoście, Zawarcie, część Gorzowa Wlkp., niem. n. Bruckenvorstadt. – [Cz.1-3]. – Il. – 2003, nr 25, s. 17; nr 26, s. 17; nr 27, s. 17

Zawada, gm. Drezdenko. – 2004, nr 17, s. 21
Historia: Zawada, gm. Drezdenko; Zbójecka Góra, gm. Dobiegniew; Zdbino, gm. Dobiegniew; Zdroisko, gm. Drezdenko; Zdrojak, gm. Dobiegniew; Zdrojek, gm. Dębno Lubuskie; Zdzieborze, gm. Drezdenko; Zgnilec, gm. Myślíbórz.

Zdroisko, gm. Kłodawa; niem. n. Zanzthal. – Il. – 2003, nr 39, s. 17

Zemsko, Zembsko, Ząbrsko, gm. Bledzew, pow. międzyrzecki niem. n. Semmritz. – [Cz. 1-2]. – Il. – 2003, nr 28, s. 17; nr 29, s. 17

Zieleniec, Koniawa, m. Gorzów Wlkp., niem. n. Rosswiese. – [Cz. 1-2]. – Il. – 2003, nr 33, s. 17; nr 34, s. 17

Zielęcín, gm. Kłodawa, niem. n. – Il. – 2004, nr 21, s. 12
Historia miejscowości: Zielęcín, gm. Kłodawa, niem. n. Sellentin Forsterei; Zielęcino Duże, gm. Kłodawa, niem. n. Sellentin See, Sellentische See; Zielin, gm. Dębno Lubuskie, niem. n. Zehling See, Klarer Zellig See; Zielone, gm. Dobiegniew, niem. n. Selzow See; Zielone, gm. Witnica, niem. n. Gruner See; Zielonek, gm. Drezdenko, niem. n. Pfingst Berg.

Zielonka, część miasta Gorzowa, niem. n. Rosswiese Gusthof. – 2004, nr 22, s. 12
Historia miejscowości: Zielonka, część m. Gorzowa, niem. n. Rosswiese Gusthof; Zimna, gm. Sulęcín, niem. n. Zimer Fliess, Ziner Fliess, Ziemer Fliess; Zimne, gm. Sulęcín, niem. n. Ziemer See, Zeimer See; Złokwy, gm. Santok, niem. n. Obermuhle bei Gralow; Złote Rybki, część m. Gorzowa, niem. n. Goldfisch Teiche; Złotnik, część m. Gorzowa, niem. n. Goldbeck.

Zielomyśl, gm. Pszczew, pow. międzyrzecki; niem. n. Zielomischel, Wilhelmstal. – Il. – 2003, nr 38, s. 17

Zgoda, Jabłonno, gm. Myślíbórz.- Il. – 2004, nr 20, s. 12
Historia miejscowości: Zgoda, Jabłonno, gm. Myślíbórz, niem. n. Louisenthal; Zielątkowo, gm. Drezdenko, niem. n. Schulzenwerder; Zieleniec, gm. Barlinek, niem. n. Schule.

Zofiówka, soł. Rogi, gm. Lubniewice, niem. n. Spohienwalde, Gut. – Il. – 2004, nr 23, s. 20
Historia miejscowości: Zofiówka, soł. Rogi, gm. Lubniewice, niem. n. Spohienwalde, Gut; Zosinecki Kanał, gm. Bogdaniec, niem. n. Sophienauer Kanał, Sophien Kanał; Zosinek, soł. Jeniniec, gm. Bogdaniec, niem. n. Sophienau.

Zosinek, soł. Jeniniec, gm. Bogdaniec, niem. n. Sophienau. – Il. – 2004, nr 24, s. 20
Historia miejscowości: Zosinek, soł. Jeniniec, gm. Bogdaniec, niem. n. Sophienau, Zwierzynski Młyn, gm. Zwierzyn, niem. n. Neumuhle.

Zwierzyn, siedziba Urzędu Gminy, pow. strzelecko-drezdenecki; niem. n. Neu Mecklenburg. – [Cz. 1-2]. – Il. – 2003, nr 30, s. 17; nr 31, s. 17

Żabice, gm. Górzycyca, niem. n. Sapzig. – [Cz. 1-2]. – Il. – 2003, nr 40, s. 17; nr 41, s. 17

Żabienko, Leśne Brody, soł. Kalsko, gm. Międzyrzecz, niem. n. Amalienhof. – Il. – 2004, nr 26, s. 20

Historia miejscowości: Żabienko, Leśne Brody, soł. Kalsko, gm. Międzyrzecz, niem. n. Amalienhof; Żabiniec, Żabie, gm. Górzycyca, niem. n. Spudlower See; Żabi Strumień, gm. Boleszkowice, niem. n. Zabern Grund, Zabergrund; Żabnik, gm. Strzelce Kraj, niem. n. Hinter Muller; Żabno, Żabin, soł. Chełmsko, gm. Przytoczna, niem. n. Sabenwald; Żabno, Twierdzielewskie, Żabie I i II, gm. Przytoczna, niem. n. Sabben See, Saabensee.

Żarek, Odyniec, Chodyniec, soł. Karwin, gm. Drezdenko, niem. n. Sorgequellen Forserei. – Il. – 2004, nr 27, s. 21

Historia miejscowości: Żarek, Odyniec, Chodyniec, soł. Karwin, gm. Drezdenko, niem. n. Sorgequellen Forserei, Żądłowo, soł. Licheń, gm. Strzelce, niem. n. Freischutz; Żeleźnica, Żelaźnica, soł. Głusko, gm. Dobiegniew, niem. n. Eisenhammer; Żelice, soł. Jarząbki, gm. Barlinek, niem. n. Stuthof; Żmijka, gm. Dębno, niem. n. Ottern Pfuhle; Żółwin, Żółwińskie, soł. Żółwin, gm. Międzyrzecz, niem. n. Solbener See, Kulkauer See.

Żarzyn, Zarzyn, Zarzyń, gm. Sulęcín, pow. sulęciński, niem. n. Seeren. – [Cz. 1-2]. – Il. – 2003, nr 35, s. 18; nr 36, s. 17

Żurawia Łąka, gm. Myślíbórz, niem. n. Kranich Wiese. – Il. – 2004, nr 28, s. 12

Historia miejscowości: Żurawia Łąka, gm. Myślíbórz, niem. n. Kranich Wiese; Żurawie, Gudzisz, gm. Dębno, niem. n. Gross Kutzdorfer See; Żurawie pole, gm. Drezdenko, niem. n. Kranichs Pfuhl; Żydowo, Górne, gm. Barlinek, niem. n. Krug See; Żydowo, Żydownia, Eliżanki, soł. Siercz, gm. Trzciel, niem. n. Judenluege, Elisendorfe.

Żydowo, gm. Barlinek; ciąg dalszy z nr 51-52. – Il. – 2004, nr 1, s. 13

Historia Żydowa, gm. Barlinek (niem. Siede) od 1718 roku do 2003.

Żydowska Góra, część m. Barlinek, niem. n. Judenberg. – Il. – 2004, nr 29, s. 21

Żydowska Góra, część m. Barlinek, niem. n. Judenberg; Żydowskie, Żydowo, gm. trzciel, niem. n. Urasee, Judensee.

Żródlane, Zdroje, gm. Drezdenko, niem. n. Quelle See. – Il. – 2004, nr 25, s. 21

Historia miejscowości: Żródlane, Zdroje, gm. Drezdenko, niem. n. Quelle See; Żródło Miłości, gm. Drezdenko, niem. n. Liebesquelle; Żabie, Ługi, Zatoka Żabia, gm. Dobiegniew, niem. n. Paddenpfuhl; Żabie, Korytko I, Żabie Wielkie, gm. Kłodawa, niem. n. Gross, Karicke See, Karicke See; Żabiec, część m. Dobiegniew, niem. n. Paddenpfuhl; Żabie Małe, gm. Kłodawa, niem. n. Klein Karicke See; Żabczyn, soł. Ługi Górzycyckie, gm. Górzycyca, niem. n. Neu Amerika.

DĄBROSZYN

103. SKAZIŃSKI Błażej: Założenie pałacowo-parkowe w Dąbroszynie. – Il. // *Trakt.* – 2004, nr 25, s. 52-53

DREZDENKO

104. MARCINKOWSKI Zygmunt: Drezdeneckie herby miejskie. – Il. // *Kw. Drezden.* – 2004, nr 3, s. 6-7
Historia herbów miasta Drezdenka.
105. MARCINKOWSKI Zygmunt: Przemysł Drezdenka przed II wojną światową. – Il. // *Kw. Drezden.* – 2004, nr 3, s. 8-9
Historia drezdeneckich firm przed 1945 r.
106. SIKORSKI Juliusz: Akta Zarządu Miejskiego i Miejskiej Rady Narodowej w Drezdenku w zasobie Archiwum Państwowego w Gorzowie. – [Cz.3] // *Kw. Drezden.* – 2004, nr 1, s. 10-11
107. SKRZYPNIAK Ryszard: Wspomnienia z przeszłości. – Il. // *Kw. Drezden.* – 2004, nr 3, s. 3
Początki polskiego kościoła katolickiego w Drezdenku w 1945 r.

GORZÓW WLKP.

108. BARAŃSKI Dariusz: Na tropie rzeźbionego lwa. – (Historia Odkrywana za Rogiem). – Il. // *Gaz. Wybor.* – 2004, dod. *Gorzów Wlkp.* [9 stycznia], s. 4
Historia obelisku Hermanna Pauckscha znajdującego się na miejscu dawnego cmentarza w parku Kopernika
109. BARAŃSKI Dariusz: Pomnik bliżej ziemi. – (Historia odkrywana za rogiem). – Il. // *Gaz. Wybor.* – 2004, dod. *Gorzów Wlkp.* [5 marca], s. 2
Popiersie Johanna Gottlieba Hermanna Pauckscha w dawnym Gorzowie Wlkp.
110. CZECHOWSKA Judyta: Główne tendencje przemian osadniczych i demograficznych w Gorzowie Wlkp. w latach 1945-1950. – Il. // *Prz. Zach.-Pom.* – 2004, nr 4, s. 69-90
Historia osadnictwa polskiego w Gorzowie Wlkp. po II wojnie światowej
111. JANICKA Stanisława: Dziadowie hippisów. – Il. // *Głos Gorzowa.* – 2004, nr 33, s. 7
Historia Wędrownych Ptaków – organizacji młodych ludzi sprzed 100 lat.
112. JANICKA Stanisława: Egzotyczny pogrzeb. – Il. // *Głos Gorzowa.* – 2004, nr 34, s. 7
W 1928 w Czerwonym Kościele w Landsbergu, odbyły się uroczystości pogrzebowe Marthy von Carnap-Bornheim (szwagierki egipskiego króla).

113. JANICKA Stanisława: Spożyła obiad, spędziła noc. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 56, s. 8-9
Cesarzowa Rosji Charlotta, córka króla Prus Fryderyka Wilhelma III gościła 18 maja 1838 roku w Landsbergu.
114. JANICKA Stanisława: Szeryf z Jeżyków. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 55, s. 8-9
August Strehlow z podgorzowskiej kolonii osiedlił się w amerykańskim stanie Północna Dakota.
115. JANICKA Stanisława: Talary cara. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 40, s. 5
Historia spotkania cara Piotra I i króla Augusta II Mocnego w Landsbergu w 1712 roku.
116. JANICKA Stanisława: W drodze po żonę: ksiączę Siedmiogrodu zajechał do Landsbergu. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 47, s. 5
Książę Siedmiogrodu Gabor Bethlen w 1625 roku gościł w Landsbergu.
117. JANICKA Stanisława: Wino Landsbergu. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 51, s. 7
Historia gorzowskiego winiarstwa.
118. JANICKA Stanisława: Zadowoleni wrócą. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 48, s. 5
Historia landsberskich karczm i gospód.
119. JANICKA Stanisława: Ziemia do wzięcia. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 54, s. 8-9
Historia pierwszych repatriantów w Gorzowie Wlkp.
120. JANICKA Stanisława, SIKORSKI Juliusz: Schrony w piwnicach. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd. D)*. – 2004, nr 205, s. 6d
Przygotowania do II wojny światowej w Landsbergu.
121. KAPLICK Otto: Landsberg und Umgebung im Wandel der Zeiten. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2004, nr 29, s. 18-22
122. KOWALSKA Monika, KOWALSKI Grzegorz: Wypędzeni, czyli koniec dzieciństwa. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd. A,H,B,G,C,D)*. – 2004, nr 226, s. 8-9
Zapis ścieżki dźwiękowej ze wspomnieniami Niemców, byłych mieszkańców Gorzowa: Brigitte Brandenburg, Christy Greuling, Hansa Jurgena Reso i Christiane Reinecke.
123. LEHMANN Mattias: Landsberg im Jahre 1824. – (Aus der Geschichte unserer Heimat) // *Heimatblatt*. – 2004, nr 29, s.22-25
124. LINKOWSKI Zdzisław: Rozwój przestrzenny miasta Gorzowa. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 24-25
125. NIECIECKI Tomasz: Florian Kroenke (1909-2004). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 56, s. 3
Florian Kroenke Honorowy Obywatel Miasta Gorzowa Wlkp.

126. NIECIECKI Tomasz: Henryk Kempa. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 56, s. 7
Henryk Kempa były prezydent miasta Gorzowa Wlkp.
127. NIECIECKI Tomasz: O ludziach stąd. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 49, s. 4
Film o Niemcach, których wojna zmusiła do ucieczki z przedwojennego Gorzowa.
128. OCHWAT Renata: A jak Arsenał.- Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 42, s. 10
Dzieje gorzowskiego Arsenалу stojącego w centrum miasta.
129. [OCHWAT Renata]: D jak dworzec kolejowy / (roch). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 52, s. 11
Historia nowego dworca kolejowego w Gorzowie Wlkp.
130. OCHWAT Renata: Faszizm miał grunt: Żydzi stali się tu obcy. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 27, s. 9
Dzieje Gorzowa w latach 1918–1945.
131. [OCHWAT Renata]: I po kłątwie. – Il. / (roch) // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 36, s. 12
Historia bulli Grzegorza XII zdejmującej kłatwę z miasta w 1408 roku za niepłacenie kościelnej dziesięciny.
132. [OCHWAT Renata]: K jak kościół / (roch). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 61, s. 6
Historia kościoła przy ul. Woskowej w Gorzowie Wlkp.
133. OCHWAT Renata: K jak Kwadrat. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 48, s. 8
Historia gorzowskiego placu zwanego „Kwadratem”.
134. OCHWAT Renata: Malował Wieprzyce: symboliczny powrót gorzowskiego malarza Ernsta Henselera w rodzinne strony. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd. A,H,B,G,C,D)*. – 2004, nr 167, s. 8d
Nagrobek największego przedwojennego malarza stanie w muzealnym lapidarium w Gorzowie Wlkp.
135. OCHWAT Renata: S jak szkoła // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 60, s. 4
Historia budynku II LO w Gorzowie Wlkp.
136. PIOTROWSKI Robert: Dawniej i dziś. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 33, s. 7
Mostek w obecnym parku Siemiradzkiego.
137. PIOTROWSKI Robert: Dumny orzeł. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 29, s. 7
Każdy nowy obiekt powstały przy udziale magistratu z Landsbergu zdołał herb miasta.
138. PIOTROWSKI Robert: Dzieje pastora. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 42, s. 5
Sylwetka Georga Wegnera, ostatniego proboszcza parafii ewangelickiej – dzisiejszej katedry- w przedwojennym Landsbergu – Gorzowie Wlkp.

139. PIOTROWSKI Robert: Jesteśmy stąd: rozm. z... historykiem regionalistą / rozm. przepr. Tomasz Nieciecki. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 28, s 4
Rozmowa o polskiej i niemieckiej tradycji Gorzowa Wlkp.
140. PIOTROWSKI Robert: Kupowała nawet Afryka. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 36, s. 7
Historia gorzowskiej firmy Pauckscha produkującej kotły przed 1945 rokiem.
141. PIOTROWSKI Robert: Landsberger Land – Brennpunkt neumärkischer Geschichte. – (Aus der Geschichte unserer Heimat) // *Heimatblatt*. – 2004, nr 29, s.17-18
142. PIOTROWSKI Robert: Miasto za Wartą: ślady dawnej świetności dzielnicy w Miejskim Ośrodku Sztuki. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 52, s. 7
Historia gorzowskiego Zawarcia, zapomnianej dzielnicy Gorzowa
143. PIOTROWSKI Robert: Na tropie piwnic. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 25, s. 7
Podziemna zabudowa miasta Gorzowa Wlkp.
144. PIOTROWSKI Robert: Nawarzyli piwa. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 24, s. 7
Produkcja piwa w Gorzowie. Osunięcie się ziemi przy ul. Wyszyńskiego odsłoniło jedną z kondygnacji poniemieckiego browaru.
145. PIOTROWSKI Robert: Pamięć na tablicach: wiele z nich już dawno znikło. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 63, s. 8-9
Historia starych pamiątkowych tablic w przedwojennym Landsbergu
146. PIOTROWSKI Robert: Pastor Kościoła Zgody. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 35, s. 7
Sylwetka gorzowskiego pastora Fryderyka Schleiermachera, proboszcza Białego Kościoła w 1794 r.
147. PIOTROWSKI Robert: Rotunda Lutra. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 21, s. 7
Kościół Lutra na Zawarcu z 1930 r. wg projektu Kurta Steinberga.
148. PIOTROWSKI Robert: Skromny ksiądz. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 50, s. 7
Postać gorzowskiego teologa protestanckiego Fryderyka Schleiermachera i dzieje pomnika jemu poświęconego.
149. PIOTROWSKI Robert: Spokój Landsbergu. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd. D)*. – 2004, nr 205, s. 6d
Pierwszy września 1945 roku w Landsbergu.
150. PIOTROWSKI Robert: Studnia Czarownic: jej wszystkie tajemnice. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 31, s. 7
Dzieje Studni Czarownic w Gorzowie Wlkp.

151. PIOTROWSKI Robert: Ślady kamienia. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 46, s. 5
Mistrz rzeźbiarski Carl Schnause i jego pobyt w Landsbergu.
152. PIOTROWSKI Robert: Tak opłakiwali synów: kult poległych. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 43, s. 5
Historia gorzowskich kamieni poświęconych Niemcom, którzy zginęli podczas rozlicznych wojen.
153. PIOTROWSKI Robert: To nie było getto: Żydzi w Landsbergu. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 28, s. 7
Dzieje społeczności żydowskiej w Landsbergu.
154. PIOTROWSKI Robert: Urodziny miasta. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 39, s. 5
Obchody święta miasta na przestrzeni wieków.
155. PIOTROWSKI Robert: Wiaduktem w tożsamość. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 23, s. 7
Rada Miasta Landsbergu w 1906 r. zdecydowała o umieszczeniu torów kolejowych na wiadukcie
156. PIOTROWSKI Robert: Wróciła Pastorówka. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 49, s. 5
Luterańska kancelaria parafialna w Gorzowie Wlkp. przy ulicy Obotryckiej.
157. PIOTROWSKI Robert: Znika zakręt historii: główna krzyżówka była po drugiej stronie katedry. – Il. // *Gaz. Lubus. (Wyd.AHBGCD)*. – 2004, nr 128, s. 8D
Historia torów tramwajowych koło gorzowskiej Katedry.
158. RYMAR Dariusz Aleksander: Jak most pobudowano. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 60, s. 8-9
Historia odbudowy gorzowskiego mostu na Warcie zniszczonego 30 stycznia 1945 r.
159. RYMAR Dariusz Aleksander: Kształtowanie się elit politycznych Gorzowa w latach 1989–1998 // W: *Wpływ elit na rozwój społeczno-gospodarczy i polityczny województwa lubuskiego: praca zbiorowa / red. nauk. Wiesław Hładkiewicz. – Zielona Góra: Druk-Ar, 2004. – S. 91–108*
160. RYMAR Dariusz Aleksander: Obraz Niemców w Gorzowie Wielkopolskim w roku 1945 w świetle wspomnień i publicystyki // W: *Historia i archiwistyka: studia z dziejów Polski, Polonii i archiwistyki: księga dedykowana księdzu doktorowi Romanowi Nirowi / red. Janusz Faryś, Dariusz Aleksander Rymar, Marek Szczeciński; Centralne Archiwum Polonii w Orchard Lake [et al.]. – Gorzów Wlkp.: Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF, 2004. – S. 559–564*
161. RYMAR Dariusz Aleksander: Przed wyborami: jak partia rozprawiła się z pierwszym przewodniczącym prezydium. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 61, s. 8-9
Historia pierwszych wyborów Rady Miasta w Gorzowie Wlkp.

162. RYMAR Dariusz Aleksander: Za kotarą: Gorzowem rządził zielonogórzanin „z teczki”. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 62, s. 7
Historia pierwszych wyborów Rady Miejskiej w Gorzowie, które odbyły się 5 grudnia 1954 roku.
163. RYMAR Dariusz Aleksander: Zjednoczenie PPR i PPS oraz przejście władzy przez Polską Zjednoczoną Partią Robotniczą w Gorzowie Wielkopolskim (1945–1949) // W: Pokolenia spełnionego obowiązku: studia z dziejów Polski i Polaków w kraju i na obczyźnie w XX wieku, dedykowane Profesorowi Józefowi Garlińskiemu / red. Janusz Faryś, Roman Nir, Marek Szczerciński. – Gorzów Wlkp.: Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF, 2004. – S. 407-420
164. SIKORSKI Juliusz: Bezpieka była gotowa: gorzowskie echa „Poznańskiego Czerwca”. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 38, s. 5
Wydarzenia czerwcowe z 1956 roku w Gorzowie Wlkp.
165. SIKORSKI Juliusz: Groźny anonim. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 41, s. 5
Historia pewnego anonimu, który w 1952 roku poruszył środowisko Gorzowa
166. SIKORSKI Juliusz: Pochód po władzę. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 30, s. 7
58 rocznica masowych wystąpień antyrządowych z okazji święta 3 Maja również w Gorzowie Wlkp.
167. SIKORSKI Juliusz: Posypały się ulotki. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 37, s. 6
Opis antykomunistycznej akcji ulotkowej w Gorzowie Wlkp. w 1953 r.
168. SIKORSKI Juliusz: Zamach na Salingera: do dziś nikt nie wie, kto był sprawcą. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 44, s. 5
Historia zamachu na bogatego żydowskiego kupca w Landsbergu 17.08.1932 r.
169. SKAZIŃSKI Błażej: Gorzowskie ratusze. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 39
170. SKAZIŃSKI Błażej: Gorzów Wlkp. jako miasto historyczne: stan zachowania i perspektywy. – Il. // *Lamus* – 2004, nr 13, s. 82-85
171. SKAZIŃSKI Błażej: Katedralny kościół Mariacki w Gorzowie. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 32-33
172. SKAZIŃSKI Błażej: Lampa chanukowa z gorzowskiej synagogi. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 59
173. WŁODARCZAK Andrzej: Skopiują obraz: gdyby nie zabrali go uciekający Polacy, u obcych by zginął. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 47, s. 3
Historia obrazu Matki Boskiej z gorzowskiej katedry.
174. ZYSNARSKI Jerzy: Jak Gorzów odbudowano. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 22, s. 7
Odbudowa Gorzowa Wlkp. po 1945 r.

175. ZYSNARSKI Jerzy: Święty ogień katedry. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 26, s. 7
Gorzowska Katedra i zwyczaj zapalania „świętego ognia”.
176. ZYSNARSKI Jerzy: Strażak na wieży. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 20, s. 7
Pierwszy skład sprzętu przeciwpożarowego w XVIII w. w Gorzowie Wlkp.
177. ZYSNARSKI Jerzy: Strzegli palenisk: w szponach czerwonego kura. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 19, s. 7
Własny „porządek ogniowy” wydany przez Radę Miejską Landsbergu po pożarze w 1687 r.

GRALEWO

178. SKAZIŃSKI Błażej: Ryglowy kościół w Gralewie. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 80

KOŁCZYN

179. GISZCZYŃSKI Józef, MIRONOWICZ Jan: Wołków – Kołczyn: dzieje parafii i parafian / red. Jerzy Zysnarski. – Gorzów Wlkp.: Towarzystwo Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości, 2004. – 172 s.: il.; 20 cm. – (Biblioteczka Nadwarciańskiego Rocznika Historyczno-Archiwalnego; nr 15)

KOSTRZYN

180. DE Oppido et Castello: przeszłość i teraźniejszość Twierdzy Kostrzyn: materiały z sesji historycznej zorganizowanej 29 sierpnia 2004 roku w bastionie Filip na kostrzyńskim Starym Mieście: V dni Twierdzy Kostrzyn 28-29.08.2004 / red. Bogusław Mykietów, Marcei Tureczek. – Zielona Góra: Księgarnia Akademicka, 2004. – 231 s.: il.; 30 cm
181. MAJ Małgorzata: Czy ruina to zabytek?: studium rewitalizacji kostrzyńskiej twierdzy. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 31, s. 8-9
Plany odbudowy kostrzyńskiej twierdzy
182. MAJ Małgorzata: Król się wali. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 45, s. 17
Bastion król kostrzyńskiej twierdzy grozi zawaleniem.
183. MAJ Małgorzata: Skazane na zagładę. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 27, s. 21
Kostrzynianka Irena Tupalska wspomina początki polskiej administracji w Kostrzynie nad Odrą.
184. MYKIETÓW Bogusław: Miasto twierdza Kostrzyn. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 28-29
185. PIĄTKOWSKI Józef: Kostrzyn 101 lat temu. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 43, s. 13
Opis pomników i muzeów kostrzyńskich.

186. [TYLMAN Janina]: Militarny zabytek w Młyniskach / (J.T). – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 11, s. 16-17
Niszczące ostroga w Młyniskach, fort osłaniający twierdzę kostrzyńską.

KRZESZYCE

187. HISTORIA Krzeszyc. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 28, dod. Krzeszyce i okolice s. V

KRZEŚNICA

188. PIĄTKOWSKI Józef: Zarys dziejów Krześnicy. – Krześnica: Rada Sołecka, 2004. – 96 s.: il.; 20 cm

LUBNO

189. JANICKA Stanisława: Miłość ponad życie: dramat w bajkowym pałacyku w Lubnie. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2004, nr 64, s. 28-29
Historia tragicznie zakończonej miłości Celiny i Hansa von Treichel – baronostwa z Lubna.

MIERZĘCIN

190. DĘBSKA Agnieszka: Mierzęcín. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 67

MIĘDZYRZECZ

191. BEDNARCZUK Arkadiusz: Gemma z Międzyrzecza. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 83
192. GRABOWSKA Bożena: Ratusz w Międzyrzeczu. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 41
193. GRABOWSKA Bożena: Twórcy portretu trumiennego. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 81
194. GRABOWSKA Bożena: Zamek w Międzyrzeczu. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 49
195. MOTYL Krzysztof: Międzyrzecki Rejon Umocniony zabytkiem architektury obronnej. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 60-61
196. ROMANOWSKI Ryszard: Kto zarobi na synagodze? – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2003, nr 12, s. 14
Gminna Grupa Międzyrzeczan przejęła miejscową synagogę.
197. WIECZOREK Marian: Piastowski orzeł. – Il. // *Powiatowa* – 2004, nr 12, s. 8
Historia piastowskiego orła wykopanego na zamku w Międzyrzeczu w 1966 r.

198. ZIEMIA Międzyrzeczka: szkice z dziejów pogranicza: materiały z II sesji historycznej zorganizowanej w Muzeum Międzyrzecza 15 kwietnia 2004 r. / red. Bogusław Mykietów, Marcei Tureczek. – Zielona Góra: Księgarnia Akademicka, 2004. – 245 s.; 30 cm
Zawiera: Bogusław Mykietow: Słowo wstępne. – Arkadiusz Bednarczuk: Gemma z Międzyrzecza. – Zbigniew Czarnuch: Ziemia Torzyska od końca X do początków wieku XII. – Arkadiusz Michalak: Tzw. grodzisko stożkowane w Pszczewie w świetle źródeł pisanych oraz badań powierzchniowych. – Tadeusz Szczurek: Kształtowanie się obiegu monetarnego w średniowieczu na terenie miasta, kasztelanii i starostwa międzyrzeckiego. – Agnieszka Indycka, Tadeusz Łaskiewicz: Średniowieczne cmentarzysko przykościelne na Rynku w Międzyrzeczu (przy nieistniejącym kościele św. Krzyża). – Andrzej Gwoździk: Międzyrzeczkie naczynia typu „Dreihausen” w świetle dotychczasowych badań nad kamionką gotycką. – Andrzej Kirmiel: Początki Skwierzyny. – Mariusz Wąsiel: Jakub z Paradyża i jego odpowiedź na pytanie: dlaczego ludzie świadomie wybierają zło? – Paweł Karp: Abraham Zbąski – polski husyta. – Aneta Nochala: Rodziny szlacheckie pogranicza wielkopolsko-brandenburskiego w XVI – XVIII wieku na portretach trumiennych w zbiorach Muzeum w Międzyrzeczu. – Marcei Tureczek: Inskrypcje na najstarszych dzwonach gminy Trzciel w powiecie międzyrzeckim. – Adam Górski: Franciscus Voillardus – wędrowny ludwisarz. Przyczynek do dziejów ludwisarstwa na Ziemi Międzyrzeczkiej. – Bożena Grabowska: Zakon jezuitów w Międzyrzeczu (1660 – 1773). – Katarzyna Sanocka: Architektura i ikonografia chrześcijańska pojezuickiego wyposażenia sakralnego w kościele pw. św. Józefa w Wyszanowie jako przyczynek do dziejów zakonu jezuitów w Międzyrzeczu. – Arkadiusz Michalak: Pruski ryngraf 11 Pułku Pomorskiego Kirasjerów Królowej znaleziony w Międzyrzeczu. Przyczynek do znajomości ryngrafów na ziemiach polskich. – Marcei Tureczek: Jeszcze o XVIII-wiecznych płytach nagrobnych z Górzycy i Bobowicku w gminie Międzyrzecz. – Karolina Korenda: Wielkopolskie zwyczaje związane z narodzinami dziecka. – Ryszard Patorski: Granice administracyjne powiatu międzyrzecznego od XVIII do XX wieku. – Gerhard Eranke: Zbór staroluterański w Międzyrzeczu. – Wolfgang J. Brylla: Organy Ziemi Międzyrzeczkiej w „Meldebogen fur Orgeln” z 1944 roku.
199. ZYSNARSKI Jerzy: Międzyrzecz, 1001 lat temu. – [Cz. 1]. Cz. 2: Erem na skraju lasu. Cz. 3: Zbrodnia i kara. Cz. 4: Międzyrzeczka misja w Prusach. Cz. 5: Zagłada eremu. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 40-44, s. 6

PSZCZEW

200. DAWNO temu w Pszczewie: wspomnienia spisane przez Franciszka Golza i innych świadków epoki / oprac. Wanda Stróżyńska, Ewa Stróżyńska-Wille. – Gorzów Wlkp.: Arsenał, 2004. – 96 s.: il.; 21 cm
201. SZAŁATA Jarosław: Pszczew polskość, historia. – Il. // *Trakt.* – 2004, nr 25, s. 54-55
202. ZEWCZUK Gertruda: Pszczewski kronikarz. – Il. // *Powiatowa.* – 2004, nr 11, s. 27
Sylwetka Franciszka Golza – kronikarza z Pszczewa oraz informacja o książce mu poświęconej autorstwa jego córki Wandy Stróżyńskiej pt. „Dawno temu w Pszczewie”.

ROKITNO

203. GRABOWSKA Bożena: Sanktuarium w Rokitnie. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 79
204. NIEKREWICZ Agnieszka A.: Matka Boska z Rokitna. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 78

SANTOCZNO

205. SCHLICKEISER Gerhard: Ausflüge nach Zanhausen. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – // *Heimatblatt*. – 2004, nr 29, s.25
206. ZIĘTEK Małgorzata: Zakasali rękawy. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 40, s. 16
Mieszkańcy Santoczna sami wyremontowali zabytkowy kościół.

SANTOK

207. WITKOWSKA Teresa: Gród santocki w świetle badań archeologicznych. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 20-21

SŁOŃSK

208. GRABOWSKA Bożena: Zamek joannitów w Słońsku. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 57
209. MAJ Małgorzata: Oddam zamek. – Il. // *Ziemia Gorz.* – 2004, nr 44, s. 14
Historia i stan obecny pojoannickiego zamku w Słońsku .
210. ROSIAK Artur: Służył mistrzowi: tablica herbowa joannickiego rodu von Nassau uzyskała białą kartę. – Il. // *Gaz. Lubus.* (Wyd. AHBGCE). – 2004, nr 88, s. 6E
Minimalne szanse na ratunek dla niszczonego zamku joannitów w Słońsku.
211. SŁOŃSK czyli ziemia, woda, powietrze i słońce = Słońsk: Erde, Wasser, Luft und Sonne / [red.] Krystyna Kamińska, Ireneusz Krzysztof Szmidt; tł. na j. niem. Ewa i Przemysław Szymońscy. – Gorzów Wlkp.: Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne „Arsenal” – Krystyna Kamińska, 2004. – 115 s.: il.; 30 cm

SKWIERZYNA

212. BOKER Heinz: Młyn wodny przy Obrze: z ogrodu wspomnień. – Il. // *Okolice Skwierzyn.* – 2004, nr 5, s. 16
Historia nieistniejącego młyna wodnego w Skwierzynie.
213. GRABOWSKA Bożena: Ratusz w Skwierzynie. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 41
214. KIRMIEL Andrzej: Początki Skwierzyny. – (Odkrywanie historii). – Il. // *Okolice Skwierzyn.* – 2004, nr 6, s. 14-15

215. KIRMIEL Andrzej: Skwierzyna – miasto pogranicza: historia miasta do 1945 roku. – Bydgoszcz: Max Medium, 2004. – 168 s.: il. (w tym kolor.), mapy; 24 cm
216. [KULIK Walenty]: Skwierzynianin – wielkim przyjacielem ludu / (wk). – (Odkrywanie historii). – Il. // *Okolice Skwierzyn*. – 2004, nr 2, s. 21, nr 3-4, s. 16
Sylwetka skwierzynianina Jana Chrystiana Metziga (ur. 1804 r.) – lekarza, pioniera w dziedzinie higieny i medycyny wojskowej.

STARY DWÓR

217. STARY Dwór: kronika małej ojczyzny: młodzież wsi Stary Dwór w ramach programu „Młodzież”, Akcja 3 inicjatywy grupowe / red. nauk. Marceli Tureczek. – Stary Dwór: Stowarzyszenie „Nasza Wieś Jutro”; Zielona Góra: Księgarnia Akademicka, 2004. – 108 s.: faks., il., mapy, portr.; 21 cm + dysk optyczny (CD-ROM)

STRZELCE KRAJEŃSKIE

218. GRALIŃSKI Grzegorz: Ludwik Noster: malarz ze Strzelec Krajeńskich. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 66
219. GRALIŃSKI Grzegorz: Przewodnik po zabytkach architektury miasta i gminy Strzelce Krajeńskie. – [Cz.1-2]. – Il. // *Ziemia Strzel*. – 2004, nr 14, s. 10-11; 15, s. 9
Opis wybranych zabytków w: Dankowie, Gardzku, Pielicach, Sidłowie, Sokółsku, Tucznie, Strzelcach Krajeńskich, Brzozie, Bobrówku, Lipiach Górnych, Lubiczu, Ogardach.

SULĘCIN

220. ALCHEMIA przestrzeni: jeden dzień patrzenia na Sulęcín: według Stefana – portret, według Maćka dokument, według Andrzeja – wyrazić, według Joanny próba sensu / fot. Stefan Wiernowski; red. Joanna Ziemińska-Kurek; dokumentacja Maciej Barden; projekt graficzny Andrzej Michałowski. – Sulęcín: P.H.U. „Kacper” Stefan Wiernowski, 2004. – 120 s.: fot. kolor.; 32 cm
221. POWIAT sulęciński znany i nieznany / red. Edyta Suszek-Kluszczyk, Stefan Wiernowski, Joanna Ziemińska-Kurek; tł.na niem. Grzegorz Załoga. – Sulęcín: P.H.U. „Kacper” Stefan Wiernowski, [2004]. – 99 s.: fot. kolor.; 31 cm
222. SULĘCIN wczoraj i dziś / red. Maciej Barden [i in.]; fot. Stefan Wiernowski [i in.]. – Sulęcín: Urząd Miejski, 2004. – 112 s.: il. (g. kolor.); 24 x 24 cm
223. WIERNOWOLSKI Stefan: Uroczysko = Einöde / Stefan Wiernowski, Joanna Ziemińska-Kurek; tł.na niem. Mirosław Czarnecki. – Sulęcín: P.H.U. „Kacper” Stefan Wiernowski, 2004. – 8 s.: fot. kolor.; 30 cm
224. WIERNOWOLSKI Stefan, ZIEMIŃSKA-KUREK Joanna: Odkrywanie miejsca, odkrywanie siebie czyli Banały i rewelacje. – Sulęcín: P.H.U. „Kacper” Stefan Wiernowski, 2004. – 25 s.: il.; 16 x 21 cm

WITNICA

225. CZARNUCH Zbigniew: Wciąż pracuję: rozmowa z... witnickim historykiem. – (Historia najbliższa) // *Wiad. Witnickie* – 2004, nr 1, s. 12
Rozmowa o aktualnych projektach historycznych Zbigniewa Czarnucha.
226. [JAWORSKI Dariusz]: Pomnik niemieckich żołnierzy poległych w wojnach XIX wieku / (D.J.). – (Moje przygody z historią). – Il. // *Wiad. Witnickie*. – 2004, nr 1, s. 13
Historia nieistniejącego pomnika w Witnicy.
227. JAWORSKI Dariusz: Pomnik „Żołnierza walczącego na wszystkich frontach II wojny światowej”. – (Moje przygody z historią). – Il. // *Wiad. Witnickie*. – 2004, nr 2, s. 10
Witnica – historia pomnika niemieckich żołnierzy przebudowanego na pomnik poległych polskich żołnierzy.
228. JAWORSKI Dariusz: Witnicki przemysł po 1945 roku. – Il. // *Wiad. Witnickie*. – 2004, nr 11, s. 11
Historia Państwowego Ośrodka Maszynowego w Witnicy.
229. WRÓBLEWSKI Władysław: Nie tylko Święto Niepodległości. – Il. // *Gaz. Wybor.* – 2004, dod. *Gorzów Wlkp.*[10-11 listopada], s. 2
Obelisk ku czci poległych w I wojnie światowej w Witnicy.

CHOJNA

230. KONIGSBERGER Kreiskalender 2004: das Heimatbuch für den Kreis Königsberg /Neumark. – Hannover: [s.n.], 2004. – 160 s.: il.; 21 cm

CHOSZCZNO

231. BRZUSTOWICZ Bogdan Wojciech: Choszczno na kartach „Roczników” Jana Długosza // *Przekaz. Przeg. Hist.-Kult.* – 2004, nr 7, s. 5-8
Historia Choszczna w kronikach Jana Długosza.
232. BRZUSTOWICZ Bogdan Wojciech: Radzili o historii Choszczna. – Il. // *Przekaz. Przeg. Hist.-Kult.* – 2004, nr 7, s. 9
Sesja naukowa z okazji 720-lecia Choszczna.
233. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Rycerstwo ziemi choszczeńskiej XIII-XVI wieku: polityka, gospodarka, kultura, genealogia. – Warszawa: DiG, 2004. – 477 s.: il.; 24 cm

CHWARSZCZANY

234. BORATCZUK Artur: Chwarszczany w Złotej Setce. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 11, s. 16
Kaplica templariuszy z Chwarszczan w złotej setce najważniejszych zabytków polskich .

DĘBNO

235. BIERNACEK Tadeusz: Dębno – rok 1945. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 7-8, s. 7-9
Dzieje Dębna tuż po wprowadzeniu polskiej administracji.
236. [BIERNACEK Tadeusz]: O burmistrzach miasta Dębno (1945-1950). – [Cz.1]. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski* – 2004, nr 7-8, s. 5-7
Sylwetka Jana Baczewskiego – burmistrza Dębna w drugiej połowie lat 40. XX wieku.
237. BIERNACEK Tadeusz: O burmistrzach miasta Dębna (1945-1950). – Cz. 2. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski* – 2004, nr 9, s. 7-9
Sylwetki dębnowskich burmistrzów: Kazimierza Mireckiego, Adama Stefańskiego, Juliana Markiewicza.
238. KENDELEWICZ Tomasz, ŁUKASIUŁ Lech: Czyżby zaginiona w średniowieczu wioska Buchholz odnalazła się na terenie Dębna? – Il. // *Merkuriusz Dębnowski* – 2004, nr 11, s. 13-15
Hipoteza dotycząca istnienia zaginionej wsi.
239. ŁUKASIUŁ Lech: Kościół parafii ewangelickiej Neudamm w latach 1915-1945. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 2, s. 6-9
Historia parafii w Dębnie.
240. REGENBERG Burkhard: Drukarze z rodziny Runge w Berlinie i Dębnie. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 2, s. 10, s. 20-21
Historia rodziny Runge, drukarzy z Dębna; sylwetka Christopa Rungego – pierwszego drukarza w mieście
241. UMIŃSKI Bronisław Józef: Z dziejów dębnowskiej poczty. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski* – 2004, nr 6, s. 6-7
Historia urzędu pocztowego w Dębnie.
242. UMIŃSKI Bronisław Józef: Z dziejów wsi Warnice [gm. Dębno Lub.]. – [Cz.1-2]. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 7-8, s. 10-11; nr 9, s. 12-14
243. UMIŃSKI Bronisław Józef: Z kart historii okolic Dębna. – [Cz.1-2]. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2004, nr 4, s. 19-20; nr 5, s. 11-12
Historia rodziny von Tresckow zamieszkałej 20 km od Dębna w Chelmie Dolnym, w tym sylwetki generała-majora Henniga von Tresckow – zamachowcy na życie Hitlera.
244. UMIŃSKI Bronisław Józef: Z kart historii okolic Dębna (cz. 2) – Il. // *Merkuriusz Dębnowski* – 2004, nr 5, s. 11-12
Historia rodziny von Tresckow z Chelma Górnego koło Dębna.

GOŚCIKOWO – PARADYŻ

245. GRABOWSKA Bożena: Klasztor i kościół w Paradyżu. – Il. // *Trakt*. – 2004, nr 25, s. 74-76

MYŚLIBÓRZ

246. RYMAR Edward: Dawne i współczesne (polskie) nazwy miejscowości powiatu myśliborskiego w granicach z lat 1945-48. – Cz.1: A-K. – Il. // *Prz. Zach.- Pom.* – 2004, nr 3, s. 119-162
Słownik nazw miejscowych powiatu myśliborskiego.

PEŁCZYCE

247. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Z przeszłości ziemi pełczyckiej; Pełczyce Bernstein. – Choszczno: ASz – Artur Szuba, 2004. – 112 s.: il. (w tym kolor.), mapy; 25 cm

RECUZ

248. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Zabytki heraldyczne w kościele parafialnym w Reczu. – Il. // *Prz. Zach.- Pom.* – 2004, nr 4, s. 119-145
Opis najstarszych zabytków sztuki epitafijnej kościoła w Reczu.

Grażyna Kostkiewicz-Górska i Danuta Zielińska
(Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wlkp.)